

22.2.28

הערב - ארוחה אצל אמרי. סעדו : אסלי, סינקלר, קזלט, סיידיסט, ווגווד, מק-מיכל, ג'ימי, חיים ואנכי - וכמובן האושפיז, אמרי. מאורעות שלושת הימים האחרונים היו בעוכרינו. לרגל התפטרותו של עידן נתקיים היום הוויכוח הגדול בפרלמנט על הפליסיקה החיצונית ושני האריות שבחבורה היו עסוקים בפרלמנט - לויז גורג ווינסטון. גם אסלי היה נחפז, וכמהו - סינקלר. חוששני שאמרי בעצמו היה נמנע לבוא אילו הדבר לא סודר בביתו. זהו גורל הפעולה הפוליטית שלנו. לא קל לסדר מסיבה כזו - ובאים מאורעות בלתי צפויים והופכים הקצרה על פיה. בתחילה חששתי לנוכחותו של מק-מיכל - אבל לבסוף ראיתי ששוב היה הדבר. מסיבה זו עצמה נצטרפה - במקרה - משהי מסיבות מיוחדות. קזלט הזמין לערב את מק-מיכל לסעוד אצלו מתוך מחשבה שגם חיים יזדמן. ואמרי סידר פגישת אנשי הבית. למנוע את הפיזור הוסכם לאחד הדבר - במסיבה אצל אמרי. כשהדבר הוכן לא היה כושג ממה שעלול להתרחש - ושוב שלא ידעו.

המסיבה הפוליטית החלה בראשית האחרונה כי אסלי היה צריך לשוב ל"בית" ולא יכל להשאיר לאחר נמר אאא הארוחה. ואמרי ביקש ממני כך את חיים להביד את אשר במיו בראשית הארוחה. אפילו לבני אדם קשה לעשות שהי שליחיות בבה-אחת - לאכול ולהרצות - ואפילו לאכול ולהקשיב. הפעם נעשה הדבר. חיים הרצה על הדבר המטלא אותו בשעה זו - על ניפוח כוח הערכים וערכם וזלזול כוח היהודים וערכם. סקר המצב בעירק, בסוריה, בסעודיה ומצרים. סיפר על שיחתו עם מילס למפטון - שנשלח עכשיו ירושלמה להתוות על המצב - ועל הבהלה שקמה כנראה בקבינט בנובמבר או דיצמבר ע"י הרפורטים של שליחיהם בארצות ערב. ווגווד כדרכו העיר בחריפות שכל הנרגנות סודרה ע"י בן-דודו רנדל, קסולי ואנטישמי מובהק, שתודה לאל העבר עכשיו לסופיה.

אמרי ניסה להסביר מתוך נסיונו בקבינט איך הדברים נעשים: הקבינט על פי רוב הוא "עם הארץ" גמורגשאלות המופיעות לפניו, ודעת המיניסטר הנוגע בדבר מתקבלת. אם משום מה מתעוררת התנגדות לדעתו - יכל המיניסטר המעוניין "להעביר" את דעתו - אם הוא מהעקש. במקרה שגם המתנגד מהעקש - בשוח המיניסטר בנצחון אם הוא ועוד שנים-שלושה פאייטים בהתפטרות. אם הוא לבדו נכון להתפטר - הוא נכון לשלון - (וימים אחרי פיטורו של

אידן לא היה צורך להכיר זאת בעובדה כשאין הכרעה כדעת המיניסטר המעוניין מוסרים לרוב הבירור וההכרעה לידי שלשה ארבעה מיניסטרים "נייסרליים" - כלומר, כאלה שאין להם שום מושג על העניין הנידון, והללו כמובן מסדרים "פשרה", לא מתוך הבנה והנחה מהפשרה טובה ורצויה, אלא כדי לצאת חובת שני הצדדים. וכך הוא משער נולד "הספר הלבן" החדש.

- קזלט, הקרוב למלכות, העיר שהמעט השיג ביולי יותר מ"פשרה" כזו שדיבר עליה אמרי ושאל את ויצמן: מה יהיה אם במקום הגליל יתנו לכם פיצוי טריטוריאלי אחר. חיים ענה - לא מבלי חמיהה קצת מצדי - שיהודים קיבלו את כל דבר החלוקה בצער רב, ואם יש איזו אמשרות שהיא להביא אותם לידי הסכמה הרי זה רק אם תכנית פיל תתוקן, ולא להיפך. עד כמה שהוא יודע לא ימצא אף יהודי אחד שיסכים למה שזוממים כנראה עכשיו לעשות למדינת היהודית. (ושוב שמחתי וחמהתי, שלא הגיד כל מה שידוע לו בעניין זה). מישהו שאל מה יהיה עם הועדה העברית שהיהודים ירחוה?
חיים אמר שהוא חושש שלשם כך שולחים את הועדה: יעבדו תכנית שאין לקבל אותה, ואז יאכרו שהיהודים הם *intoxicable*. איני יכל להגיד מה יהיה אז - אבל סועים אלה הסבורים שעם היהודים אפשר לעשות הכל. במשך השנתיים גילו היהודים כוח הבלגה רב, גם מפני רצונם לא להכביד על אנגליה וגם מפני אמונתם שסוף סוף לא יבגדו בהם. את הדבר האחרון יחברר שהיה מוסעה כמובן שכל אלה העומדים עכשיו בראש היהודים יסתלקו, והדברים שמנענו עד עכשיו יקרו, ואז יראו גם אלה הסבורים שאנו כמות מבוטלת, שטעו בחשבון.

הן כדי השיחה נתברר יותר מה היה מהלך הדברים במשלחת לראש הממשלה ומיניסטר המושבות. ווגוור - ראש הממשלה ומארגנה - עשה משבה והזמין הרבה צירים להשתתף, ביניהם גם שונאים ואדישים. לידי אסטור, למשל, שנצטרפה למשלחת טענה נגד עליה. "יתרבו עולים - יתרבו מחוטרי עבודה". על צמברלין עשתה הממשלה רושם. הוא היה מצויד בתזכיר כשהשיב למשלחת. לאלה שטענו שלממשלה אין מדיניות ברורה (ביחס לא"י) השיב שלדבר אין שחר. הממשלה החליטה על תכנית חלוקה, וזוהי מדיניותה. אולם מדבריו היה ברור ששאלת א"י לא נהירה ואינו מכיר לגמרי את העניינים. גור אמר שבשאלת העליה ינהגו בהתאם למצב הכלכלי.

ואז העיר דגמן: ז"א לפי עקרון יכולת הקליטה הכלכלית. וגור - לפי דברי ווגווד -
... (ואם כי שמעתי דברים מטורשים אלה מפי ווגווד - עדיין אני מפקפק
בנכונותם).

הסיבה נטתה שוב לערבים, סינקלר הזכיר שוב דברי צמברליין שזו טעות לחשוב שיש
האסנדים מתנגדים לציונות (דברים א) אלה סיפר לי ביפר אריכות בשיחתו אתי לפני ימים
אחדים) ושאל - עד כמה באמת גדולה ההתנגדות? חיים ביטל (ולא הטכמה לו בלבי) את
ההתנגדות ההמונית, וחזר אצל לענין הארצות השכנות.

בינתיים חסה הארחה ואטלי ברח. סוף סוף נפתח פיו של מק-מיכל - ואז התחיל לרעתי
הדק החשוב שבמסיבה זו. מ-מ. מבטל לגמרי את ענין המלכים והארצות השכנות. אין הוא
מחשיב את הערבים שמתוך לא"י - כגורם בשאלה האר"ית, הנגודים ביניהם והאינסרטים
העכביים שלהם שקולים כנגד תמיכתם לביכול בעבר א"י. את א"י וערביה אינו יודע - אם כי
הוא יודע היטב את הערבים. השאלה היא כמה כבדה ההנועה בארץ גופא, עצם ההתחמדות
בוויכוח היה הפתעה בשבילי, ומכיוון שכך נכנסתי אתו בשיחה.

יצאנו מחדר האוכל וחזרנו לספריה שבה נפגשנו לפני הארוחה, ושוחחתי אתו עד שעזבנו
ביתו של אמרי, אמרתי לו שכמעט כל ערבי מתנגד לנו - מפני שהוא ערבי, מפני שהוא
מוסלמי, מפני שאינו אוהב זרים ומפני שאנו שונים ממנו בכל. אולם רוב הערבים דואג
קודם כל לאינסרס העצמי שלו, ויש להבדיל בין דרגות ההתנגדות: ההמון בכללו ההתנגדותו
היא רגשית בלבד, ואינה עומדת בפני טובת הנאה או פחד מהשלטון - אם יש שלטון.
יש מיעוט שהוא נכון להלחם, מפני שהתנגדותו קשורה בשאיפה של שלטון. אבל שאלת א"י
אינה לוקלית, ואין לדון עליה רק מבחינת המסיבות המקומיות. יש עבר, יש פרובלימה
יהודית, יש התחייבות אינטרציונלית ויש אינסרסים בריטיים יותר רחבים.

מ-מ. שהוא מסכים לבמרי לדברי, הוא מכיר היטב הערבים. אבל כלום חובל א"י לפתור
שולת כל היהודים? אמרתי לו אני יכל לרעת רק מה שאפשרי בדורנו. בתקופה הקרובה אנו
רוצים להציל את הדור הצעיר שביהדות מזרח אירופה ומרכזה - וזה אפשרי. זוהי שאלה של
שני מיליון יהודים. אם אין זו רק שאלה כמוהת בלבד - זוהי שאלת קיומו הלאומי
החפשי של העם היהודי.

מ.מ. העיר שנדמה לו ששנינו טועים - כלומר היהודים והערבים. "אתם נחפזים יותר מדי - הערבים סבורים שיעכבו לגמרי ההפתחות הארץ".

ושוב ראיתי שאנו נחקלים בקיר: אין האנגליש מבין מה בשבילנו הזמן. אמרתי לו: תאר בנפשך שחקרה מלחמה עולמית - אין הדבר נמנע ורחוק כל כך. אם נהיה מרובים בארץ - נוכל לעמוד ואולי גם נהיה מסען לכם. כשניהיה מועטים - אנו עלולים להיכבש וגם לכם לא תצמח כל תועלת.

הוא לא השיב על הדברים - אך אין זאת אומרה שהוא הסכים להם. לבסוף ניגש אמרי. השאלה היא היסטורית, אמר. אלכסנדר מוקדון כבש את המזרח - ונוסעי הצלב ניסו לכבוש. אלכסנדר הצליח - נוסעי הצלב נכשלו. אלכסנדר הנחיל חרבות יוון למזרח - נוסעי הצלב היו ~~xxxxxxx~~ אפיוזורה. כניסת היהודים לארץ - זוהי חרבות אירופה במזרח. השאלה היא אם כאלכסנדר או כנוסעי הצלב.

רוב האורחים ברחו עוד לפני כך, חיים, סידבוטס, מ.מ. ואני היינו האחרונים - ובעת ויחצי הלכנו.

מהייתה הערב נחברר לי לכל הפחות שאין מ.מ. מהנגד למפרע, שידעו את העולם הערבי אינו דווקא דבר רע (אם כי אולי לא בכל דבר טוב), שהוא רחוק מאוד מטיפוסו של צנפלו, שהוא *accisable*, ויותר קרוב מבחינה אנושית לטיפוסו של ווקופ (אם כי אולי נוסף ממנו מבחינה זו) - אולם בשאלה ה- *pace* חוששני שיהיו לנו אחו הצרות הרבילות שעם כל אנגלי, גם כשאנינו שונא.

- היתה ממסיבה זו לא לגמרי בלי סיפוק כל שהוא.

23.2.28

אחסול לפנות ערב נפגש חיים עם שקבורו ורק הבוקר שמעתי דו"ח. ש. הביע צערו (מחוך הנחה שחיים לא יוקיעהו) על הספר הלבן האחרון שהיה לא מוצלח. חיים אמר הוא נולד ברמא - לאחר ביקורו של הליפס בברלין. ש. הבטיח שלמרות הכל התכניה שהוא קבע בראשית נובמבר החקיים סוף סוף - ותקום מדינה יהודית. חיים שאל - איזו מדינה? ש. שאל מצדו -